

Informační tabule: **Nová Ves II a Rostoklaty**

Jan Psota ml. kronikář obce Rostoklaty

1. STRANA TABULE

Nová Ves II

1. pergamen: PRVNÍ LISTINNÁ ZMÍNKA 1287 – *dekorační stuha: Vítejte v Nové Vsi II*
– pod stuhou *znak obce Rostoklaty* – 2. pergamen: 33 DOMŮ 111 OBYVATEL 377 HA

Historie vsi

Stojíme uprostřed Nové Vsi, 2½ km západně od Českého Brodu a kilometr na východ od Rostoklat. Vesnice leží v nadmořské výšce 254 metrů poblíž štolmiřského potoka. Obcí v minulosti procházela významná dopravní komunikace, tzv. Vídeňská silnice, již dnes zčásti kopíruje silnice I/12 z Prahy na Kolín. Severně od rybníčku nalezneme kulturní památku – barokní bránu selské usedlosti čp. 6 z přelomu 17. a 18. století a zajímavostí netratí ani dva místní litinové kříže z roku 1875.

Nejstarší známky osídlení sahají do doby bronzové (3 000 let př. n. l.), o čem svědčí v roce 1927 nález zlaté keltské mince, uložené v Národním muzeu. Václav Krolmus u domů čp. 4, 5, studánky a železnice objevil roku 1846 několik pohanských hrobů. Pískovcový lom pana Prokúпка vydal roku 1906 zkamenělý kmen pravěké rostliny.

Vesnici založil na pozemcích pražského biskupa **Tobiáše z Bechyně** vykácením lesa lokátor Oldřich. Osada měla 16 lánů, podléhala německému právu se svobodnou rychtou a Oldřich, který se stal rychtářem, užíval 1½ lánů polí, krčmu a také mu náležel každý třetí denár ze soudních pokut. První písemná zmínka je z 8. 10. **1287**, kdy Matouš z Kouřimi se svou matkou a bratry v Nové Vsi „Nova villa” odprodali 2 lány pozemků biskupovi Tobiášovi za 6 hřiven. *znak Tobiáše z Bechyně*

25. 1. **1342** zapsal král **Jan Lucemburský** platy a práva v Nové Vsi rytíři **Hronovi z Masojed**, ale pozemky zůstaly i nadále biskupovi. Roku **1382** zanesl pokladník Závíš do účtů arcibiskupa 18 kop a 40½ groše výnosu v Nové Vsi. Osadu spravoval roku **1390** purkrabí na tvrzi v Českém Brodě a za každý lán se ročně vybíraly 2 hřivny, 6 kuřat (bez rychtáře), 18 strychů obilí do Prahy, z obecného lánů o 4 groše víc, domkaři jen 1½ hřivny. Místo jehnat se platila kopa grošů v hotovosti. Královská daň z každého lánů činila 32 grošů. 9. 5. **1397** potvrdil arcibiskup **Olbram ze Škvorce** svobodnou rychtu s výsadami a osvobozením od platů Vaňkovi, jež ji převzal po Dominovi a ten po Oldřichovi.

Před husitskými zapsal 30. 9. **1418** arcibiskup **Konrád z Vechty** Novou Ves společně s Břežany mistru **Albertovi Warentrappe**, kustodovi pražského kostela, náhradou za zastavený plat v Řečici. Po husitských válkách byla osada za neznámých okolností přidělena královské komoře a v září **1436** ji potvrzuje král **Zikmund** bohatému měšťanu **Pešíkovi z Chlístova** s právy krále Václava i závazky k arcibiskupství. Dlouho si ji neponechal. Již 6. 11. **1437** **Zikmund** zapsal Novou Ves s Velenkou a 12 dalšími vesnicemi za 1 000 kop pražských grošů **Jiřímu z Poděbrad**. Roku **1460** se připomíná Alex z Nové Vsi, jemuž slovně panoš Václav ze Zlaté zapsal roční plat 3 kopy v Třebostovicích. Jenže Alex onemocněl a tak se vyplatil. Téhož roku žádal Pavián z Nové Vsi poručníky v Českém Brodě, aby mu zaplatili kalich pro kostel v Rostoklatech. *dopisnice Nová Ves*

Důležitá změna nastala 28. 7. **1481**. Kníže **Jindřich Minstrberský** prodal zápisnou Novou Ves se selskými dvory, ročním platem 39 kop 24 grošů, dědinami, loukami, kurmi a platem z louky u Týnce, **špitálu v Českém Brodě** za 1 182 kop grošů. Zastavil k tomu Štolmíř a Třebestovice, kdyby špitál nemohl užívat pozemky. 30. 7. **1481** došlo ke směně Nové Vsi za Semici, aby špitálu Jindřich nahradil škody, způsobené zatopením Semice při založení rybníka. Na co nestačila směna, doplatili konšelé v Brodě. 16. 8. **1492** odkázal Šimon ze Smeček z Nového města pražského Fabiánův dluh 130 míšenských kop za dvůr v Nové Vsi a 14 kop Janka Poláka své manželce a dětem. Roku **1499** dlužil místní krčmář Zikmundovi v Brodě 49 kop grošů, zatímco rychtář dlužil kopy 3.

Českobrodští se soudili roku **1511** se **Zdeňkem Škvoreckým z Klinštejna**, který zajal dobytek pasoucí se na jeho obilí u Tismic. Měšťané Škvoreckého obklíčili, ten se s nimi hádal o spasenou úrodu, až vytasil ručnici, začal střílet do lidí a uprchl. Svědky byli rychtář Petr, Jíra a Mikeš z Nové Vsi. Soudem bylo zjištěno, že obilí bylo shnilé, nikoli spasené kravami. 3. prosince **1529** koupil Ondřej Hála ve Vyšehořovicích dům a mezi svědky této koupě byl Dokoška z Nové Vsi. Roku **1533**

se za rychtáře Pavla uvádí Jíra Šebek, který koupil v Českém Brodě dům od mlynáře Víta.

Obratnými koupěmi pro špitál se městu podařilo vytvořit menší panství. Roku **1543** i s Novou Vsí a Břežany tvořilo 14 vesnic. Roku **1545** se soudil Vít, syn kováře z Nové Vsi s Ondřejem, který Víta napadl a zbil. Dohodli se že Ondřej zaplatí 20 kop odškodného a lékaře. Roku **1547** byly **městu** za účast ve stavovském povstání proti Ferdinandu I. **zkonfiskovány** Nová Ves, Krupá, v Přistoupimí a v Pečkách výsadní krčma, na Podblatí výsadní krčma s kovárnou a masným krámem, plat ze dvou selských dvorů v Kounicích a plat z královského dvora ve Kšelicích. Ještě téhož roku bylo vše králem darováno českobrodskému záduší. Roku **1567** dlužil Knotek z Nové Vsi měšťanu Jiřímu Jirkovi za sukno a dopravu. Rychtář Jiří Skrbecký sepsal závět' s odkazem 50 kop míšenských grošů manželce Anně, dlužil však záduší štolmířského kostela 53 kopy 25 grošů. Roku **1571** ručil Janu Peterovi, který si půjčil od českobrodských konšelů.

V držení města zůstala Nová Ves do 7. 1. **1623**, kdy byla královskému městu **Český Brod** za protihabsburskou činnost se všemi obcemi, zádušními statky, mlýny, dvory, ovčiny, rybníky, lesy i zásobami obilí **zkonfiskována** podruhé. Královská komora ji pak 14. 8. se vším prodala za odhadní cenu 89 575 kop 50 míšenských grošů knížeti **Karlovi z Liechtensteinu**. Ten ves připojil k novému panství Plaňany, k němuž náležela tvrz, vsi a dvory v Tismicích a Liblicích, ves a dvůr Vrátkov, Štolmír, Krupá, Přistoupim a část Peček. *znak knížat z Liechtensteinu*

Za třicetileté války byla vesnice **Karla Eusebia z Liechtensteinu** z poloviny opuštěna. Ležela na silnici mezi Prahou a Českým Brodem, a proto nebyla ušetřena průchodu švédských vojsk. Roku **1654** stály ve vsi z osmi domů hospoda Vavřince Vaváka (čp. 8), statek Jakuba Rady (čp. 4) a Ondřeje Kováře (čp. 5). V letech 1683 a 1703 shořel Radův a kovářův statek. Z protireformační doby se uvádí roku **1671** nekající: rychtář Jiří Břevnovský, Pavel Vavák, Šimon Jarý, špitálník Vít Rada, kovář Ondřej, šenkýř Petr s rodinou, řezník Václav a několik lidí. Ze živností zde byla roku 1678 šenkýřka Dorota Bobínská; 1680 kovář Jindřich; 1694 kovář Jakub Fiala, řezník Jakub Žebra, krčmář Pavel Železný a roku 1695 se uvádí rychtář Daniel Vaněk. 5. září **1700** se v domě Matěje Rady (čp. 4) odehrál incident. Matěj nešťastnou náhodou postřelil Pavla Vaváka do ramene a ten na následky zranění zemřel. Kníže **Jan Adam Ondřej z Liechtensteinu** uvrhl 10. ledna 1701 Matěje na 14 dní do vězení a nařídil, aby se postaral o vdovu se čtyřmi dětmi a o dům po zastřeleném. Roku **1713** přiznala tuklatská farnost v Nové Vsí 100 duší a uvádí se rozsáhlý požár, při němž vyhořela téměř celá obec – 4 domy včetně hospody a Novákova gruntu (čp 13). *vojenské mapování 1764-68*

Roku **1716** byla **Marií Terezií Savojskou** oddělena Nová Ves od plaňanského panství a připojena k panství Kostelec nad Černými lesy. Připomíná se šenkýř Matěj Novák, který byl 4. února 1716 v Českém Brodě po složení přísahy propuštěn z poddanství ke Kostelci. Roku **1719** byli Václav Bureš a Matěj Novák z Nové Vsi v podezření z kacírství. 30. 12. řádili na silnici u Nové Vsi 4 loupežníci na koních, kteří okradli Zikmunda Gabriele z Lukančic. Roku **1740** se připomíná šenkýřka Anna Zvolská. Náboženské poměry se od vydání tolerančního patentu roku 1781 císařem Josefem II. ustálily, evangelická církev byla veřejně uznána. Ve Kšelicích vznikl první evangelický sbor, k němuž se svobodně hlásili tajní evangelíci. Mezi prvními se uvádí 28. června **1784** Jiří a Kateřina Burešovi z Nové Vsi a dětmi. Roku **1785** bylo ve vsi 16 domů (sedláci Jan Klindera, Jakub Růžička, Václav Háva, Jiří Bureš, Jan Skala, Jan Chroust, Jan Šťovík, chalupníci vdova Stránská a Jakub Růžička, domkaři Jan Drška, Josef Jaroš, Franc Pošíval, Jan Rathouský, hospoda Jana Brože, obecní kovárna a pastouška). Rychtářem byl Jan Chroust. Roku **1799** tábořili v Nové Vsí ruští vojáci coby spojenci rakouského císaře proti Napoleonovi. Od 7. července zde tábořili Vigborgští a Muromští mušketýři a Titovi myslivci po 10 dní. *mapa škvoreckého panství 1847*

Roku **1843** měla Nová Ves 23 domů a 197 obyvatel, včetně 7 protestantů, 1 židovské rodiny a myslivnu. V revolučním roce **1848** byl Janem Klindera z Nové Vsi čp. 4 svolán tábor lidu na vrchu Klepci u Limuz. Na tomto shromáždění proti utlačování českého národa vystoupil František Augustin Brauner, který se významně zasloužil na přípravě zákona o zrušení roboty. Rezoluce z tábora lidu byla předána vládě. Jan Klindera roku **1848** poskytl na sýpce svého statku v Nové Vsí útočiště prchajícímu páteru Václavu Krolmusovi, jež odsloužil na Václavském náměstí v Praze památnou mši před sochou sv. Václava uprostřed barikád. V červenci téhož roku byl Josef Klindera zvolen se spolusvolavatelem tábora lidu poslancem zemského sněmu z českobrodského vikariátu.

Roku **1850** se stala samostatnou katastrální i místní obcí s vlastním obecním úřadem. Od roku **1960** je Nová Ves II (v pořadí druhá obec na Kolínsku) součástí Rostoklat jako místní část. Dne 31. prosince 2009 zde žilo 111 obyvatel ve 33 domech. *kříž z roku 1875*

Tiráž: vojenské mapování

© 1st Military Survey, Section No. 109, Austrian State Archive/Military Archive, Vienna

© Laboratoř geoinformatiky Univerzita J.E. Purkyně - <http://www.geolab.cz/>

© Ministerstvo životního prostředí ČR - <http://www.env.cz/>

2. STRANA TABULE

Rostoklaty

1. pergamen: PRVNÍ LISTINNÁ ZMÍNKA 1295 – *dekorativní stuha: Vítejte v Rostoklatech*
– pod stuhou *znak obce Rostoklaty* – 2. pergamen: 147 DOMŮ 359 OBYVATEL 325 HA

Historie vsi

Rostoklaty leží 3½ km západně od Českého Brodu a kilometr tímtež směrem od Nové Vsi II. Vesnice leží v nadmořské výšce 255 metrů a protínají ji dvě důležité dopravní komunikace – silnice I/12 a železniční trať 011 z Prahy do Kolína. Uprostřed vsi najdeme rybníční nádrž z roku 1841, ale i kulturní památky – barokní kostel sv. Martina, od roku 2008 majetkem obce, barokní bránu selské usedlosti čp. 6 z 18. století a venkovskou usedlost čp. 14 bez brány. Mezi zajímavé památky patří i kříže z roku 1824 a 1870. *Müllerova mapa 1720*

Nejstarší známky osídlení Rostoklat sahají až do **mladší doby bronzové** (1000 let př. n. l.), kdy zde byly v minulosti nalezeny střepey kultury knovízské. Osada byla založena na rovinaté planině uprostřed hustých knížecích hvozdů, které se kdysi rozkládaly od Prahy až k Sázavě a tak bylo pro založení vsi nutné „**vyklátit rošti**“; od té doby se vzniklá osada nazývala Chroustoklaty. Z dob slovanských hradišť doznívají v těchto místech ohlasy staré legendy Václava Hájka z Libočan situované k roku 925, kdy se u vsi **Hruškoklat** střetli přemyslovský kníže Václav s kouřimským knížetem Radslavem Zlickým. Když Radslav spatřil nad hlavou Václava zlatý kříž, poklekl před ním a pokořil se svému bratrovi. Po smíření jeli spolu do Žitomíře (Štolmíře), kde se domluvili na tom, že již nikdy nebudou stát zbrojně proti sobě. *historická pohlednice*

První listina hovořící o Rostoklatech pochází z 23. května **1295**. Týká se prodeje vsi Bylan a jako svědci se v ní mezi jinými zemany uvádí **Zdeslav** se synem **Janem z Chrustoklat**. Po něm se připomíná roku **1332** Zdeslav, který odkázal klášteru v Břevnově 170 kop grošů. Jeho bratr Předbor z Chrustoklat byl nejprve proboštem v Polici a v letech **1336-60** opatem břevnovského kláštera. Roku **1341** se mu podařilo rozšířit klášterní panství přikoupením Petrovic, Petroviček a Dřevíče od Hynka Berky z Dubé. Majitelem vsi byl pražský měšťan **Menhart Rokycanský**, který držel osadu zejména 22. března **1346**, kdy v závěti uvádí také plat 2½ kopy Oldřicha z Chrustoklat. V polovině 14. století se připomíná kostel sv. Martina. Patronátní právo uplatnil v Rostoklatech roku **1358** císař a král **Karel IV.**, aby dosadil faráře Bohuňka na místo zemřelého Kryštofa. Bohuňek však téhož roku toto místo směnil s Petrem z Talmberka, kanovníkem kostela sv. Jiří v Praze. Roku **1368** král směnil patronát ke kostelu s **Vyšehradskou kapitulou**, coby náhradu za kostel Panny Marie v Praze na Trávníčku, který daroval nově založenému klášteru Servitů. Při kostele vzniká **prebenda**, jíž měl roku **1380** vyšehradský kanovník **Markvart ze Soběšina**. Ten také dosadil faráře Hanuše za Jana. Po něm zde v letech **1393-1400** působil významný farář **mistr Jiří z Bora**, který se stal později generálním vikářem pražského arcibiskupa. Novému knězi byla odpuštěna povinnost bydlet na faře. Roku **1399** poslal papežský desátek 48 grošů a následujícího roku arcibiskup **Olbram ze Škvorce** dosadil nového kněze Mikuláše. Roku **1403** zemřel a patron **Jan z Dědibab** jmenoval na faru Dominika z Budějovic. Na faře se potom střídalo několik farářů: Petr, Mikuláš, Odolen a nakonec od roku **1404** Vavřinec. Roku **1414** uvedl místní farář nového kněze Martina z Mnichova do Tismic.

Za husitských válek byly roku **1421** zabráný faře dvory v Chroustoklatech a postoupeny **sládkovi Janovi z Prahy**. Roku **1454** ves zapsal a zastavil král Ladislav s Doubravčicemi a dvorem v Dolánkách **Heřmanu ze Zhořevsi** za 400 kop. V roce **1460** žádal Pavián z Nové Vsi poručníky v Českém Brodě, aby mu zaplatili kalich pro kostel v Rostoklatech. 9. prosince **1478** prodala **Dorota**

z **Borotína**, roční plat 12 kop grošů na rychtě v Kouřimi a Chrustoklatech králi Vladislavovi. Na tento plat si však činila nároky Kateřina z Martinic. Do kostelní věže byl za Doroty roku **1479** zavěšen nový zvon. Českobrodští se roku **1511** soudili se Zdeňkem Škvoreckým z Klinštejna, který zajal dobytek, pasoucí se na jeho obilí u Tismic. Po obklíčení Klinštejna došlo k hádce o spasenou úrodu, vytasil ručnici, začal střílet do lidí a uprchl. Svědky byli rychtář Jan, Vaněk a Matěj z Chrustoklat. Rozsudek zněl, že obilí bylo shnilé, nikoli spasené kravami. *erb pánů z Landštejna*

V roce **1542** byly Chrustoklaty v držení pánů z **Landštejna a na Tuchorazi**. Václav Šesták z Landštejna nechal v kanceláři desk zemských potomkům Adama Šestáka z Landštejna znovu zapsat tuchorazské panství: zámek, mlýn, poplužní a selské dvory v městečku Tuchoraz, vsi Hrauštoklaty, Doubravčice, Masojedy, Dolánky, pustý zámek Šember, krčmu s platem na Radešíně, Břežany, Přistoupim s poplužními dvory a platy. Od roku **1543** vlastnila Tuchoraz Eliška z Landštejna a brzy poté její manžel Bořivoj, purkrabí z Donína. Eliška vesnici zapsala roku **1564** s Doubravčicemi deskovým vkladem **Adamovi Hohenwarterovi**. Roku **1567** se uvádí v Chrustoklatech šenkýřka paní Vlčková, která odebírala českobrodské pivo. Když Bořivoj z Donína roku 1571 zemřel, zdědily majetek jeho dcery Kateřina, Majdalena, Lidmila a Alžběta. Pozůstalé v roce **1579** prodaly panství za 10 000 kop grošů **Jaroslavovi Smiřickému ze Smiřic**, jež připojil Chrustoklaty ke Škvorci. Když roku **1621** pány Smiřické ze Smiřic odsoudili direktori za protihabsburskou činnost, byla jim polovina rodového jmění zabavena ve prospěch královské komory a zbylý majetek s Rostoklaty ujal Smiřických příbuzný **Albrecht z Valdštejna**, který vesnici postoupil za účelem dalšího zisku knížeti **Karlu z Liechtensteinu**. *erb pánů Smiřických*

Za třicetileté války byla vesnice **Karla Eusebia z Liechtensteinu** z poloviny opuštěna, z části nově osazena. Roku **1654** stály ve vsi z osmi selských domů Jiří Kočí, od roku 1653 Jan Horkej, od roku 1654 Jakub Václav a největší sedlák se 132 korci pozemků Jan Bada. V roce 1681 vyhořel statek Jiříka Kočího. Z protireformační doby se uvádí z Rostoklat roku **1672** nekající Jan Chroust, podruhyň Dorota a Matěj kotčího špitálník, roku **1673** Kateřina, děvečka pana Bady. Roku **1701** se uvádí šenkýř Karel Čech z Rostoklat. Rok **1712** se v Rostoklatech zapsal červeným písmem. Vesnici postihl nejničivější požár v historii, kdy shořelo 6 domů. Téhož roku hořely opět 2 domy. Roku **1713** přiznala tuklatská farnost v Rostoklatech 92 duší. V roce **1719** byli v Rostoklatech pp. Jiří Hlaváček, Václav Jandus a Martin Chroust v podezření z kacířství. Druhý ničivý požár postihl vesnici roku **1731**, při němž vyhořely 3 statky. Při sepisování tereziánského katastru roku **1757** bylo v Rostoklatech kněžny **Marie Terezie Savojské** z Liechtensteinu zjištěno 10 hospodářů a kovář. Ve výměře měla vesnice 749,2 strychů polí, 1,2 strychu obecních pastvin a 73 strychů lad. *kříž 1870*

Náboženské poměry se od vydání tolerančního patentu roku 1781 císařem Josefem II. ustálily, evangelická církev byla veřejně uznána. Ve Kšelích vznikl první evangelický sbor, k němuž se svobodně hlásili tajní evangelíci. Mezi prvními se uvádí 18. února **1782** Jan Fiala s manželkou Marií a syny. Roku **1785** bylo ve vsi 21 domů (sedláci Václav Židlický, Václav Chroust, Šimon Chroust, Franc Chroust, chalupníci Jozef Tuček, Jan Pětník, Václav Splavec, Jan Švorc, Martin Jandus, Jan Máša, Jan Fiala, Jan Kadeřábek, Jakub Toman, Jiří Diviš, Pavel Tuček, Matěj Hladík, fara, hospoda Matěje Chrousta, kovárna Karla Šulce, obecní pastouška). Rychtářem byl Jan Máša. Roku **1799** tábořili v Rostoklatech ruští vojáci coby spojenci rakouského císaře proti Napoleonovi. Od 7. července zde tábořili Vigborgští a Muromští mušketýři, Izmajlovi kyrysníci, Baronovští tataři, Titovi myslivci a sbor prince de Condé po 10 dní. *návesní rybník*

V roce 1848 došlo ke zrušení patrimoniální správy liechtenšteinů nejen nad Rostoklaty, ale i nad celým panstvím Škvorec. V té době došlo k trvalému poněmčení jména vesnice a od roku **1850** se Rostoklaty stávají samostatnou katastrální a místní obcí s obecním úřadem a starostou. Dne 31. prosince **2009** zde žilo 359 obyvatel ve 147 domech.

Kostel sv. Martina

Na východním okraji obce stojí původně gotický kostel sv. Martina, zmiňovaný poprvé roku **1352** při platbě 24 grošů papežského desátku. Patronem a patrně i stavitelem kostela byl pražský měšťan Menhart Rokycanský. Prvním farářem byl do roku **1358** Kryštof. Původně opevněný kostel byl renesančně a barokně přestavěn. Ve věži se zachovalo původní gotické zdivo s hrotitými střílnami. Vzácná je kamenná kazatelna Martina Kolínského z roku **1574** a kruchta s kamennými tabulkami z

let **1614-18** připomínající rychtáře, sousedy i patrona kostela Albrechta Jana Smiřického. Gotická loď i presbytář byly za jeho vlády přestavěny v renesančním slohu. Presbytář s oratořemi na každé straně je sklenut křížovou klenbou. Téměř zničený kostel byl obnoven roku **1688-1700** za vlády Jana Adama Ondřeje z Liechtensteinu společně se sousedním kostelem v Tuklatech, který provedl rozsáhlou barokní přestavbu, včetně zřízení hřbitovní brány. Hlavní oltář z roku **1682**, opravený roku **1712**, nesl obraz sv. Martina a obraz korunování P. Marie. Veškerý inventář byl v 90. letech 20. století odcizen zloději. Ve věži visí zvon z roku **1479**. Další zvony z let **1682** a **1773** byly za 1. sv. války roztaveny pro válečné účely. Při opravách roku **1900** byly z kruchty sejmuty dvě nápisové desky a bylo zřízeno dřevěné zábradlí. K větší opravě kostela došlo v letech **1929-30**. Od ledna **2008** je kostel ve vlastnictví obce Rostoklaty. V roce **2009** byla obci přidělena dotace Státním zemědělským intervenčním fondem ve výši 3,549 mil. Kč na rekonstrukci západní věže a zastřešení lodě kostela. Rekonstrukce byla dokončena v květnu **2010**. *kostel sv. Martina 2010*

Tiráž:

Informační tabuli vydala Obec Rostoklaty © 2010, text a fotografie Jan Psota ml., grafika a tisk Jaroslav Máca – reklamní agentura Hlavička, konstrukce Josef Běloch, kterou sponzorsky věnoval místostarosta obce Josef Lukáš, poděkování Radka Nováková, Ing. Zdeněk Bambásek, CSc, a Jana Oulehlová. Müllerova mapa © Historický ústav AV ČR - <http://www.hiu.cas.cz/>